

Can Parellada de la Mata / Cal Bori

Torreblanca

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Masia de Can Parellada de la Mata
Emplaçament: Carretera BP-2151, km. 13,4 a 300 m.
Alçada: 254 m

Coordenades:

Latitud: 41.43599
Longitud: 1.73624
UTM Est (X): 394418
UTM Nord (Y): 4587929

Classificació

Número de fitxa: 08287 - 58
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Contemporani Popular
Segle: XIX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: Text Refós Normes Urbanístiques de les Normes Subsidiàries (set. 2005)
Número inventari: Sí, IPA, n. 4828
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cadastral: 08287A017000010000XS
Autoria de la fitxa: Oriol Vilanova

Descripció

Masia de planta quadrada amb diversos annexos agrícoles. L'edifici principal és de planta baixa, pis i golfes, i teulada de teula àrab a doble vessant amb el carener paral·lel a la façana principal. Aquesta presenta una disposició lleugerament irregular de les obertures: a la planta baixa es troba el portal d'entrada, d'arc carpanell adovellat, flanquejat per una porta situada a la seva esquerra, també d'arc carpanell sense dovelles, corresponent a l'entrada als antics cups, que es conserven, i una finestra quadrada, senzilla, amb reixa de ferro recta a la dreta. A nivell del primer pis trobem, en canvi, quatre finestres rectangulars amb balustrada sense balcó, i porta de fusta a doble batent. Entre les dues finestres situades a la meitat esquerra hi ha un rellotge de Sol (veure fitxa 59). És interessant la cornisa amb decoració de dents de serra feta de maó. La finestra de les golfes, geminada, es troba a la part lateral de l'edifici, al frontis, sota el carener. Adossat a la dreta de l'edifici hi ha un terrat coronat per una interessant balustrada, afegit l'any 1914, i decorat amb una sanefa de pintura a imitació de rajoles a la part inferior. Pel que fa a l'interior de l'edifici principal, cal destacar els cups, ja esmentats, situats a l'ala esquerra, de sostre de maó pla i amb grans tines de fusta antigues, conservades. Al vestíbul, la porta d'accés a les escales que condueixen al pis superior és d'arc carpanell de fusta; el sostre presenta embigat de fusta original, i igualment, en aquest espai es conserva una còmoda de segle XVIII, perfectament restaurada, amb unes dimensions de 1,05 m d'alçada x 1,17 m de llargària x 60 cm de profunditat. A l'exterior, a l'esquerra de l'edifici principal hi ha un annex amb dos forns de coure pa i les boques per on entrava antigament el raïm que anava directament a les trepitjadores i als cups. Davant de la casa hi ha un lledoner monumental (veure fitxa 60).

Història

L'actual pairalia de Can Parellada de la Mata es troba a l'indret on hi hagué el maset de can Parellada, ja que l'antiga casa pairal era al molí d'en Parellada, a la banda esquerra de la llera del Riudebitlles, a uns 750 m en línia recta al nord de l'actual emplaçament de la residència.

L'embrió de la finca és el mas de la Mata, d'origen medieval. A mitjan segle XV apareix ja esmentat. El 1499 es diu que el mas de la Mata havia estat de Francesc Sanlou, però aquell mateix any, en un altre document es diu que els procuradors del rector de Lavit, Bertran Estrada, que era clergue de Girona i cirurgià del papa Alexandre VI, van fer un establiment a Salvador Ros, de la partida de Sant Julià de Lavit, d'un mas derruït anomenat Cardús, que es trobava en dominis de l'església de Lavit, i el 1503 en una sentència dictada per la Reial Audiència de Barcelona, la vídua de l'esmentat Salvador Ros, na Francesca, va prendre possessió del mas de la Mata junt amb diverses peces de terra. En el fogatge de 1515 s'esmenta el Ros del Mas de la Mata i el 1553 Vicenç Ros. A inicis del segle XVIII, per vincles familiars passà al llinatge Parellada. En una confessió feta a la comanda de Sant Joan de Vilafranca, el 1737, diu que li venia per la seva mare, Paula Ros. Al segle XX, també per vincles de família, passà als Bori. Segons Salvador Llorac, l'edifici actual data aproximadament de principis del segle XIX.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Arxiu Servei de Patrimoni Arquitectònic.
LLORAC I SANTIS, Salvador (2003): "Torrelavit. Ahir i avui d'un poble del Penedès". Edita: Ajuntament de Torrelavit, p. 297-298.
TORRES, Montserrat (2003): "Can Parellada de la Mata", dins EL CEP n. 18, p. 5.

